

סילבוס לקורס: זהות בחברה רבת תרבויות

דוגמה של קורס מתוקשב מ-TEMPUS DOIT

מטרת הקורס:

העולם של המאה ה-21 מתאפיינים בגיוון תרבותי ובקבוצות תרבותיות שונות הדרות בכפיפה אחת. בלב הפרספקטיבה הרב-תרבותית עומדים תהליכים שמניחים את היסודות של אני ואחר שלנו ובכך מגדירים את איכות אינטראקציה בין-קבוצתיות. זהות בדומה לתרבות, היא מושג דינמי וכוללת ממדים כגון שפה, דת, סמלים, מיתוסים, ותפיסות קולקטיביות ביחס לעבר משותף ועתיד צפוי.

קורס זה נועד לפתוח בפני התלמידים צוהר לתהליכים המורכבים שעומדים בבסיס גיבוש זהות בחברה רב-תרבותית.

מטרות הקורס

- להבין את המשמעות הרחבה של המושג "זהות" מתוך הספרות התיאורטית הרלוונטית
- להבין את התהליכים החברתיים המשפיעים על ההתפתחותן של זהויות שונות
- ללמוד על תפקידה של הדת בגיבוש זהות אישית / קבוצתית
- להבין את החשיבות של התופעה של זיכרון קולקטיבי בגיבוש זהות.
- להכיר וללמוד על זהויות של אחרים בחברה רב-תרבותית.
- ללמוד על האתגרים של הפרט בגיבוש זהות בחברות רבת תרבויות כמו ישראל

תוצאות הלמידה

לאחר השלמת מטלות הקורס, התלמידים יהיו מסוגלים:

1. מיומנויות בנושא או תחום

- להבין תהליכים עיקריים הנוגעים זהות בחברה רב-תרבותית ואת המתח ההכרחי בין "קבוצת פן וקבוצת חוץ" והתהליכים שבבסיס סטריאוטיפים, דעות קדומות ואפליה;
- לנתח באופן ביקורתי תהליכים של גיבוש זהות על בסיס של זיכרונות משותפים.

2. ידע והבנה

במסגרת הקורס סטודנטים ירכשו ידע תיאורטי ומעשי בנושא זהות בחברה רב-תרבותית ועל בסיס ידע זה יוכלו לכתוב משה, ביקורת, סיכומים אנליטיים, או לנסח מחקרים עתידיים בנושא.

במסגרת הקורס סטודנטים ירכשו ידע תיאורטי להבין את הזהות הנבנית של מדינות לאום מודרניות; לנתח סוגים שונים של לאומיות, המאפיינים המשותפים שלהם, תוצאותיהם והשלכותיהם על תהליך עיצוב זהותו של הפרט.

3. מיומנויות תקשורת

הגשת המטלות יפתחו בסטודנטים את היכולת לסכם רעיון, ליצור סינתזה בין רעיונות, לבנות ארגומנט ולתקשר באופן כללי עם ציבור הקוראים.

4. מיומנויות למידה

בשל העובדה שמדובר בקורס מקוון, יינתן דגש על טיפוח היכולת ללמוד באופן עצמאי; למצוא מידע חדש ולהשביחו, ליצור קשרים בין ידע מוקדם לידע חדש, הערכת עמיתים, כמו גם פיתוח יכולותיו של הלומד ללמוד בקהילת לומדים.

הקורס מפותח על ידי צוות מומחים בין לאומי, ויהווה פיילוט מרכזי בתכנית TEMPUS IV 5th Programs titled: *Development of an International Model for Curricular Reform in Multicultural Education and Cultural Diversity Training*

(DOIT).

מבנה הקורס:

שיעור ראשון: מבוא לקורס מתוקשב זהות בחברה רבת תרבויות. שיעור פרונטאלי: נוכחות חובה.

שיעורים 2-13: שיעורים מתוקשבים

שיעור 14: סיכום הקורס. שיעור פרונטאלי: נוכחות חובה.

נושאי הקורס:

שיעור 1: מבוא לקורס: היבטים תיאורטיים של המושג "זהות".

שיעורים 2-6: מי אני ומי הם? על הממדים השונים של זהות הפרט בחברה רבת תרבויות

שיעורי 7-9: זהותם של מיעוטים בחברה רבת-תרבותית: סטראוטיפים ודעות קדומות בחברה הישראלית

שיעורי 10-13: מאפיינים משותפים—מהי זהות ישראלית?

שיעור 14: דיון וסיכום של הקורס.

דוגמה של חובות הסטודנטים ומרכיבי הציון

1. ארגון מונחים (עד 30 למרץ) 20%
2. בלוג בנושא-הזהויות שלי בחברה ישראלית וגלובאלית (עד 27 לאפריל) 20%
3. בלוג בנושא זהות של אמרים בחברה רב-תרבותית (עד 27 למאי) 30%
4. בלוג "האם יש "אנחנו" בחברה ישראלית? עמדה שלך (עד 11 ליוני) 15%.
5. בלוג "האם יש "אנחנו" בחברה ישראלית? תגובה לבלוגים של סטודנטים אחרים (עד ה 30 ליוני) 15%.

שיעור 1 – זהות: הגדרות והיבטים שונים.

קריאת חובה (רשימה חלקית). ישנם מאמרים נוספים באתר של הקורס).

נושא 1: מבוא לזהות ורקע תיאורטי

- אברהמי', א. ו צור, א. (2006) שיחה עם עוז אלמוג: זהות ישראלית - הערות שוליים של סוציולוג, מפנה" מס' 51 - אוקטובר 2006, תשרי תשס"ז
- חמו, נ. (2009) משיח זהויות לעימות יהודית. , מתח. <http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=19377> (15.2.2015).
- וודורד, ק. (2005). שאלת של זהות. בתוך: אנוך, י. רודניק, י. (עורך) מבוא לחשיבה חברתית. <http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=17671> (15.2.2015).
- נטע, א. (2006) אוסף אנשים עם זיכרון קולקטיבי, מאמרים 1NEWS <http://www.news1.co.il/Archive/003-D-15400-00.html?tag=11-33-43> (10.2.15)

קריאה רשות:

- ויקיפדיה, מדינת לאום http://he.wikipedia.org/wiki/%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%AA_%D7%9C%D7%90%D7%95%D7%9D
- ויקיפדיה', לאומיות <http://he.wikipedia.org/wiki/%D7%9C%D7%90%D7%95%D7%9E%D7%99%D7%95%D7%AA>
- ויקיפדיה, זיכרון קולקטיבי http://he.wikipedia.org/wiki/%D7%96%D7%99%D7%98%D7%A8%D7%95%D7%9F_%D7%A7%D7%95%D7%9C%D7%A7%D7%98%D7%99%D7%91%D7%99
- ויקיפדיה. זהות. <http://he.wikipedia.org/wiki/%D7%94%D7%95%D7%AA> (15.2.2015)

נושא 2: זהות של עדות ומיעוטים בחברה רב-תרבותית.

קריאת חובה (רשימה חלקית): ישנם מקורות נוספים באתר הקורס).

- אביאל קרנצ'ר (2005). מגמות באוריינטציה התרבותית של עולי שנות התשעים כמשתקף בשמות ילדיהם http://aleph.nli.org.il/F/ARN1JALERSR3D2UAFDG2BACSKITC8MFNSXB_YKC2S2VF1APX2G6-01106?func=find-b&request=000479973&find_code=SYS&local_base=RMB01&pds_handle=GU_EST (1.2.15)

- אוסצקי-לזר, ש. (2013). זהות ערבית-פלסטינית בישראל: הצעה לשיח מחודש וליצירת זהות אזרחית משותפת
<http://www.sarahozacky.com/1133/%D7%96%D7%94%D7%95%D7%AA-%D7%A2%D7%A8%D7%91%D7%99%D7%AA-%D7%A4%D7%9C%D7%A1%D7%98%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%AA-%D7%91%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C-%D7%94%D7%A6%D7%A2%D7%94-%D7%9C%D7%A9%D7%99%D7%97-%D7%9E>
- אילני, א. (2006). זהותם של עולים מברית המועצות לשעבר
(1.2.15) <http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=16630>
- אילני א. (2006) זהותם של חרדים.
<http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=16631>
- סיקורל-ענבל, א. ליטבק-הירש, ט. (2009). מתבגרים דרוזים בין זהות לנאמנות
<http://lib.cet.ac.il/pages/item.asp?item=20544>
- שפרמן, ק.ת. (2008). זהות ערבית במדינה יהודית ודמוקרטית
(1.2.15) <http://lib.cet.ac.il/Pages/item.asp?item=18570>

קריאה רשות:

- המאפיינים של המיעוטים הלאומיים במדינת ישראל (2014). פרק מתוך הספר: להיות אזרח בישראל, מהדורת ניסוי. (10.2.15).

נושא 3-4: זהות בחברה ישראלית: היבטים שונים

- גרונות, א. (2013). בין מדינת לאום, למדינת ישראל העתידית. רשת הפצת מאמרים מקצועיים
<https://www.articles.co.il/article/155493/%D7%91%D7%99%D7%9F+%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%AA+%D7%9C%D7%90%D7%95%D7%9D+%D7%9C%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%AA+%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C+%D7%94%D7%A2%D7%AA%D7%99%D7%93%D7%99%D7%AA>
- זהותם של אזרחי ישראל וחברה ישראלית. 2014. פרק מתוך הספר להיות אזרח ישראלית, מהדורת ניסוי. <http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/A9117C07-48DD-4B23-A59D-0D3A3DD5E5B7/156132/zehut1.pdf>
- הדר, ג., הימין-רייש, נ. קנפלמן, א. (2008). מי אנחנו? זהות לאומית במדינת ישראל פרלמנט וגיליון 58 ודיוקן הציבור הישראלי
<http://www.idi.org.il/%D7%A1%D7%A4%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%9E%D7%90%D7%9E%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%A4%D7%A8%D7%9C%D7%9E%D7%A0%D7%98/%D7%92%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%95%D7%9F-58/%D7%9E%D7%99-%D7%90%D7%A0%D7%97%D7%A0%D7%95-%D7%96%D7%94%D7%95%D7%AA-%D7%9C%D7%90%D7%95%D7%9E%D7%99%D7%AA-%D7%91%D7%9E%D7%93%D7%99%D7%A0%D7%AA-%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C>
- שובל, ד. (2009) אנחנו והם. דיאלוג פנימי בין מרכיבי זהות.
<http://in.bgu.ac.il/icqm/DocLib1/%D7%93%D7%95%D7%A8%D7%99%D7%AA-%D7%A9%D7%95%D7%91%D7%9C.pdf>

Bibliography in English

Berry, J. W. (1990). Psychology of acculturation: Understanding individuals moving between cultures In: R. W. Brislin (Ed.), *Applied cross-cultural psychology*, (pp. 232-253). Newbury Park, CA. : Sage.

Horenczyk, G. (2000). Conflicted Identities: Acculturation Attitudes and Immigrants' Construction of their Social Worlds in: Olshain, E. and Horenczyk, G. (Eds.) (2000) *Language, Identity and Immigration*, The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem.

Meyer, Erik. Memory and Politics. *In A Companion to Cultural Memory Studies*, ed. by A. Erll and A. Nünning. Walter de Gruyter Publisher, 2008, pp.173-180.

Weinreich, P. (2000) Ethnic Identity and Acculturation: Ethnic Stereotyping and Identification, Self –Esteem and Identity Diffusion in a Multicultural Context" in: : Olshain, E. and Horenczyk, G. (Eds.) (2000)*Language, Identity and Immigration*, The Hebrew University Magnes Press, Jerusalem.

Recommended:

Coultier, J., Mason, M. F. & Macrae, C. N. (2005). The perceptual determinants of person construal: Reopening the social cognitive toolbox. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 885-894.

